

Aprendre a pensar per aprendre a conviure

Published by [Interacció](#) [1] on 13/06/2018 - 14:04 | Last modification: 11/06/2026 - 08:28

La filosofia acostuma a aparèixer en els debats educatius com una matèria més del currículum. Matthew Lipman proposa una mirada diferent: convertir-la en una manera d'aprendre. El seu treball situa el pensament crític, creatiu i curós al centre del procés educatiu i defensa que educar no consisteix només a transmetre coneixements, sinó també a formar ciutadans capaços de deliberar, argumentar i participar en la vida democràtica. Una reflexió especialment pertinent en el marc d'[Interacció 2018](#) [2], dedicat a explorar els vincles entre cultura, educació i humanitat.

La relació entre cultura i educació sovint s'ha plantejat des de la complementarietat. La proposta de Matthew Lipman obliga a fer un pas més i preguntar-se si és possible entendre l'educació mateixa com una pràctica cultural. Aquesta és la idea que travessa *El lugar del pensamiento en la educación*, una obra que recull dècades de reflexió sobre el paper de la filosofia en els processos d'aprenentatge.

Lipman és conegut internacionalment per haver impulsat el moviment Filosofia per a Infants, desenvolupat a Catalunya a través del projecte Filosofia 3/18. La seva aportació, però, va més enllà de la introducció de la filosofia a les aules. El que planteja és una transformació metodològica: situar el pensament al centre de l'experiència educativa.

La filosofia deixa de ser una disciplina especialitzada per convertir-se en una pràctica compartida d'investigació, pregunta i conversa.

L'autor identifica tres dimensions inseparables del pensament. La primera és el pensament crític, vinculat a la capacitat d'analitzar, contrastar arguments i formular judicis. La segona és el pensament creatiu, relacionat amb la imaginació, l'originalitat i la capacitat de generar noves possibilitats. La tercera és el pensament curós, que incorpora la sensibilitat, l'empatia i l'atenció als altres. Educar significa desenvolupar simultàniament aquestes tres dimensions.

Aquesta mirada connecta de manera directa amb algunes de les preguntes que articulen Interacció'18. Les jornades reivindiquen la necessitat de superar la separació tradicional entre cultura i educació i plantegen el coneixement com una experiència compartida que ajuda a respondre la pregunta fonamental sobre com volem

viure.

En aquest context, la filosofia apareix no només com una eina pedagògica sinó també com una infraestructura democràtica. Lipman dedica una part significativa del seu treball a explorar la relació entre educació i democràcia deliberativa. L'aula esdevé un espai on els alumnes aprenen a argumentar, escoltar, discrepar i prendre decisions col·lectivament. No es tracta simplement d'ensenyar els mecanismes de la participació democràtica, sinó de practicar-los quotidianament.

Aprendre a deliberar és també aprendre a formar part d'una comunitat democràtica.

Des de la perspectiva de les polítiques culturals locals, aquesta proposta manté tota la seva vigència. Si la cultura contribueix a construir ciutadania, la qüestió no és només què programem o què transmetem, sinó quines capacitats ajudem a desenvolupar. La filosofia, entesa com a exercici de pensament compartit, ofereix una resposta suggeridora: formar persones capaces d'interpretar el món, qüestionar-lo i intervenir-hi amb criteri propi.

Més que defensar una assignatura, Lipman defensa una manera d'entendre l'educació. Una manera que continua interpel·lant escoles, institucions culturals i administracions públiques interessades a reforçar les condicions que fan possible una ciutadania crítica i democràtica.

Referència

Lipman, M. (2016). *El lugar del pensamiento en la educación*. Barcelona: Octaedro.

Aquest llibre està registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[3\]](#)[ERCles \[3\]](#).

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: educació i cultura

Tags: participació cultural

Tags: pensament cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: drets culturals

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/aprendre-pensar-conviure>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/categories-dapunts/activitats-interaccio/interaccio-jornades/interaccio-2018>

[3] <http://cercles.diba.cat/>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/7560>